

**Pakkoa vai vapaaehtoisuutta:
kunnan olemassaolon oikeus vastaan valtion
kuntauudistus**

Professori Aimo Ryynänen
Paikallispolitiikan seminaari
Lahti 6.4.2014

Esityksen sisältö

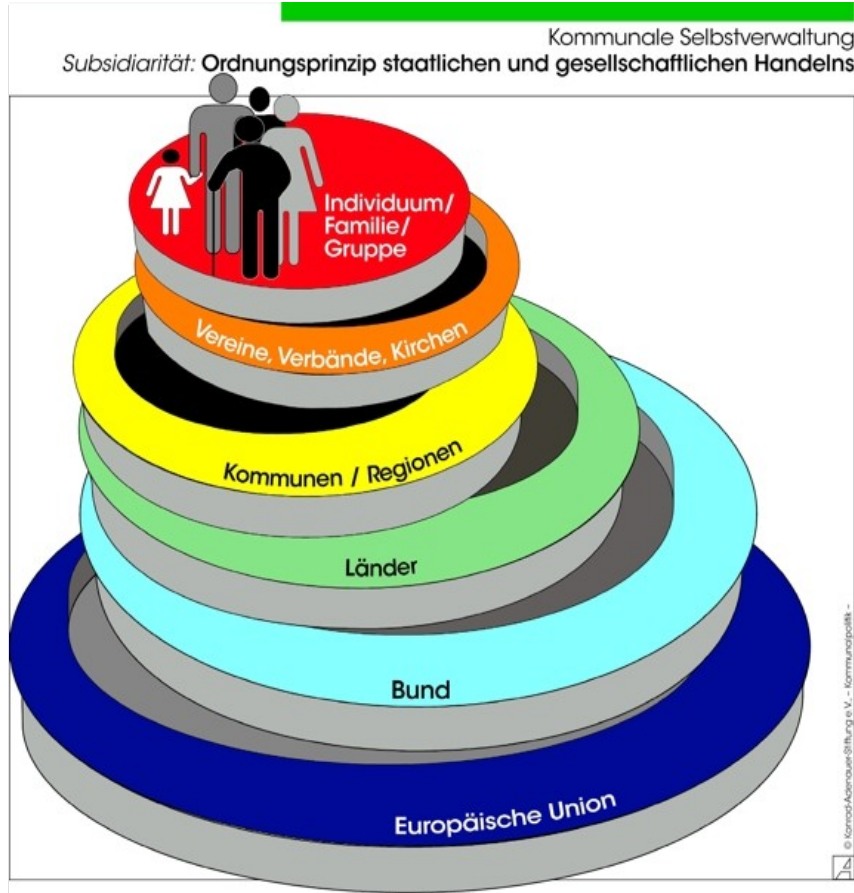
- Suomalainen kunnallishallinto ja sen eurooppalaiset reunaehdot
- Kansanvaltaisuusvaatimus kunnan hallinnon määrittäjänä
- Mistä kunta voi päättää?
- Kunnan asema lainsäätäjän suuntaan
- Pakkoliitoksen mahdollistava lakiesitys
- Kuntauudistuksen eteneminen kuntien vallassa?

EUROOPPALAISIA SUUNTAVIITTOJA



- Subsidiariteetti
- Kansalaisläheisyys
- Regionalismi
- Federalismi
- Oikeusvaltio

SUBSIDIARITEETTI / LÄHEISYYSPERIAATE



- **Euroopan neuvosto:** Paikallisen itsehallinnon peruskirjan 4-artiklan 3. kappale: Julkisista tehtävistä tulee yleensä ensisijaisesti huolehtia kansalaista lähinnä olevien viranomaisten.
- **Euroopan unioni:** Lissabonin sopimuksen 4 artikla

EUROOPAN NEUVOSTON PAIKALLISEN ITSEHALLINNON PERUSKIRJA OIKEUSJÄRJESTYKSEMME OSANA

- ”Paikallinen itsehallinto tarkoittaa paikallisviranomaisten oikeutta ja kelpoisuutta säännellä ja hoitaa lain nojalla huomattavaa osaa julkisista asioista omalla vastuullaan ja paikallisen väestön etujen mukaisesti.”
- 3 artiklan 1. kappale

ONKO KUNNALLINEN ITSEHALLINTO ENÄÄ VAIN NOSTALGISLEIMAINEN JÄÄNNE?

- Kyetäänkö sillä vastaamaan ajan haasteisiin?
- Desentralisointi on järkevää monien ongelmien hallitsemiseksi; ”perustason” voimien herättäminen on ollut menestysresepti vuosisatojen ajan
- Oikeuden harmonisointi on peruuttamaton suunta ja samalla välttämätön monien Euroopan tason ongelmien ollessa samankaltaisia
- Tästä seuraa ihmisten vaatimus yhtenäisistä ratkaisuksista
- Siksi monet ongelmat vaativat toimivaltuuksien siirtämistä ylemmälle tasolle

MISTÄ KUNTA VOI ITSENÄISENÄ PÄÄTTÄÄ?

- **Kuntalain 1.3 §**
- **Toiminnastaan, politiikastaan**
- **Omasta edunvalvonnasta**
- **Maankäytön suunnittelusta**
- **Lupajärjestelmästä**
- **Omasta tulopohjasta**
- **Sosiaali- ja terveystalitiikasta**
- **Opetuksesta, kulttuurista**
- **Päivähoidosta**
- **Investoinneista, rakentamisesta**
- **Yleisen toimialan mukaan muustakin**

KANSALAISLÄHTÖISEN KUNNALLISHALLINNON TUNNUSMERKIT

- **Valtuuston vaalissa ei ole käytössä jäykkää listaa, vaan oikeus antaa useampi ääni, mahdollisuus muuttaa listajärjestystä, ei vaalikynnystä**
- **Kunnan johtajaa, pormestaria, ei valitse valtuusto vaan kuntalaiset**
- **Pormestari on hallinnon johtaja ja samalla valtuuston ja sen valiokuntien puheenjohtaja**
- **Kuntalaisilla on mahdollisuus siirtää asiakysymyksiä ratkaistavakseen valtuuston asemesta**
- **Prof. von Arnim: Gemeinde 6/2001**

Paikallisen itsehallinnon peruskirjan täydennys 2011

- Lisäpöytäkirja sisältää määräyksiä yksilön oikeudesta osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan.
- 1. art. 2. kappale: The right to participate in the affairs of a local authority denotes the right to seek to determine or to influence the exercise of a local authority's powers and responsibilities.
- HaVM 1/2011: "Valiokunta toteaa, että perustuslaki, kuntalaki (365/1995) ja monet muut lait antavat yksilölle vähintään sen tasoiset oikeudet ja keinot osallistumiseen kuin lisäpöytäkirjan määräykset edellyttävät. Näin ollen lisäpöytäkirjan hyväksyminen ei vaadi Suomessa lainsäädäntömuutoksia. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että kuntalain uudistustyössä edistetään entisestään kuntalaisten osallistumisoikeuksia."

TALOUEDELLINEN EDISTYNEISYYS JA KANSALAIKYHTEISKUNTA

- ”Yleisesti voidaan väittää, että ne alueet ja kaupungit, joilla on vahvat osallistuvan yhteiskuntaelämän perinteet, hyvin toimivat poliittiset ja hallinnolliset instituutiot sekä kehittynyt kansalaisyhteiskunta, ovat myös taloudellisesti edistyneimpiä.”
- **EU:n Alueiden komitean julkaisu: Alue- ja paikallisdemokratia Euroopan unionissa, 1999.**

KUNNAN MERKITYS

- "Democracy begins in the towns and villages of Europe. There is no democracy without local democracy."
- Giovanni Di Stasi, Past President of the Congress (Council of Europe)

ITSEHALLINNON HEIKKO SUOJA

- Ison-Britannian pääministeri maan kuntien edustajille: *“if you are unwilling or unable to work to the modern agenda, then the Government will have to look to other partners to take on your role”*.
- Huomautus tästä Euroopan neuvostolta: ks. Recommendation 49 (1998) on the situation of local and regional democracy in the United-Kingdom

KUNNAN OLEMASSAOLON SUOJA

- Eurooppalaisessa itsehallintokäsityksessä kunnan vahvaa olemassaolon suojaa pidetään yhtenä kunnallisen itsehallinnon perusteisiin kuuluvana elementtinä.
- Vallitsevan oikeustilan suoja
- Euroopan neuvoston suositus Tanskan reformista: muutokset hyväksyttiin perustellen laajalla konsensuksella muutoksen suhteen (164/2005)
- Paikallisen itsehallinnon peruskirjan 5 artiklan tulkinta: sääntelee vain myötävaikuttamista rakenneuudistuksissa; se ei siis anna materiaalista suojaa kunnalle sen alueellisen koskemattomuuden huomioonottamisen puolesta, vaan ottaa sen *lähtökohdaksi*.
- Perustuslakivaliokunta hyväksynyt myös yksittäisen kunnan suojan epäsuorasti edellyttäessään, että tiettyjen lainmuutosten vaikutuksia on arvioitava paitsi kuntakokonaisuuden myös yksittäisen kunnan tasolta (esim. PeVL 41/2002 vp)
- Kollektiivinen, kuntasektorin mitassa näkyvä itsehallinnollisuus on perustuslain 121 §:n kannalta liian pitkälle venytettyä

KUNNAN OLEMASSAOLON SUOJA

- Eurooppalaisessa itsehallintokäsityksessä kunnan vahvaa olemassaolon suojaa pidetään yhtenä kunnallisen itsehallinnon perusteisiin kuuluvana elementtinä.
- Vallitsevan oikeustilan suoja
- Euroopan neuvoston suositus Tanskan reformista: muutokset hyväksyttiin perustellen laajalla konsensuksella muutoksen suhteen (164/2005)
- Paikallisen itsehallinnon peruskirjan 5 artiklan tulkinta: sääntelee vain myötävaikuttamista rakenneuudistuksissa; se ei siis anna materiaalista suojaa kunnalle sen alueellisen koskemattomuuden huomioonottamisen puolesta, vaan ottaa sen *lähtökohdaksi*.
- Perustuslakivaliokunta hyväksynyt myös yksittäisen kunnan suojan epäsuorasti edellyttäessään, että tiettyjen lainmuutosten vaikutuksia on arvioitava paitsi kuntakokonaisuuden myös yksittäisen kunnan tasolta (esim. PeVL 41/2002 vp)
- Kollektiivinen, kuntasektorin mitassa näkyvä itsehallinnollisuus on perustuslain 121 §:n kannalta liian pitkälle venytettyä

Ruotsin perustuslain uudistus: Regeringsformen

- **14 kap. Kommunerna**
- **3 §** En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. *Lag (2010:1408)*.
- Eli kunnallista itsehallintoa ei saa rajoittaa enempää kuin tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen.

"PERÄLAUDAUSTA PUHE PELOTTELUA"



Luonnos HE kuntarakennelain muuttamisesta

- Esityksessä laajennettaisiin valtioneuvoston toimivaltaa päättää kuntien yhdistymisestä viime kädessä vastoin kunnan valtuuston tahtoa
- Koskisi kaupunkiseutuja, joiden työssäkäyntialueella on vähintään 100 000 asukasta (pl. Helsingin seutu)
- Toimivallan laajentaminen koskisi ainoastaan kaupunkiseutuperusteet täyttäviä kuntia.

Valtioneuvoston toimivallan käyttö edellyttää

- Kunta täyttää kaupunkiseutuperusteet
- Kaupunkiseutuperusteet täyttävällä alueella olisi suoritettu erityinen kuntajakoselvitys;
- Erityinen kuntajakoselvittäjä esittäisi kuntien yhdistymistä;
- Valtioneuvosto määräisi toimitettavaksi kunnallisen kansanäänestyksen selvittäjän esittämällä ja kaupunkiseutuperusteet täyttävällä alueella;
- Kuntajakoselvittäjän ehdotusta kannattaisi kunnallisessa kansanäänestyksessä alueen enemmistö;
- Esitys täyttäisi kuntajaon muutoksen yleiset edellytykset sekä muutokseen olisi painavia maankäytön, asumisen, liikenteen toimivuuteen tai taloudelliseen eriytymiseen liittyviä perusteita.

Aikataulu

- Lausuntoaika 31.3.2014
- Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2014
- Menettely toteutetaan ensimmäisen kerran vuonna 2015 siten, että kuntaliitokset voimaan vuoden 2017 alusta
- Mahdollisuus arvioida vaalikausittain
- Kaupunkiseutuperusteet täyttyvät tällä hetkellä 24 kehyskunnassa yhdeksällä kaupunkiseudulla

Pakkoliitoksen mahdollisuus -

PeVL 20/2013 vp

- ”Tällaisessa tilanteessa on otettava erityisesti huomioon, että ns. kriisikunnan osalta tarkoituksena on turvata kunnan asukkaiden perustuslakiin perustuvat oikeudet. Pakkoliitoksen taustalla olevat intressit ovat valiokunnan mielestä tässä tapauksessa niin painavia, että ne oikeuttavat näinkin merkittävän kajoamisen kunnalliseen itsehallintoon.”
- Eli: pakkoliitokset mahdollisia vain yksittäisten kriisikuntien osalta.

UHOSTA REALISMIIN?

HALLITUSOHJELMA

- ”Hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne.”

MITEN KÄVIKÄÄN?



TODELLINEN KUNTAUUDISTUS

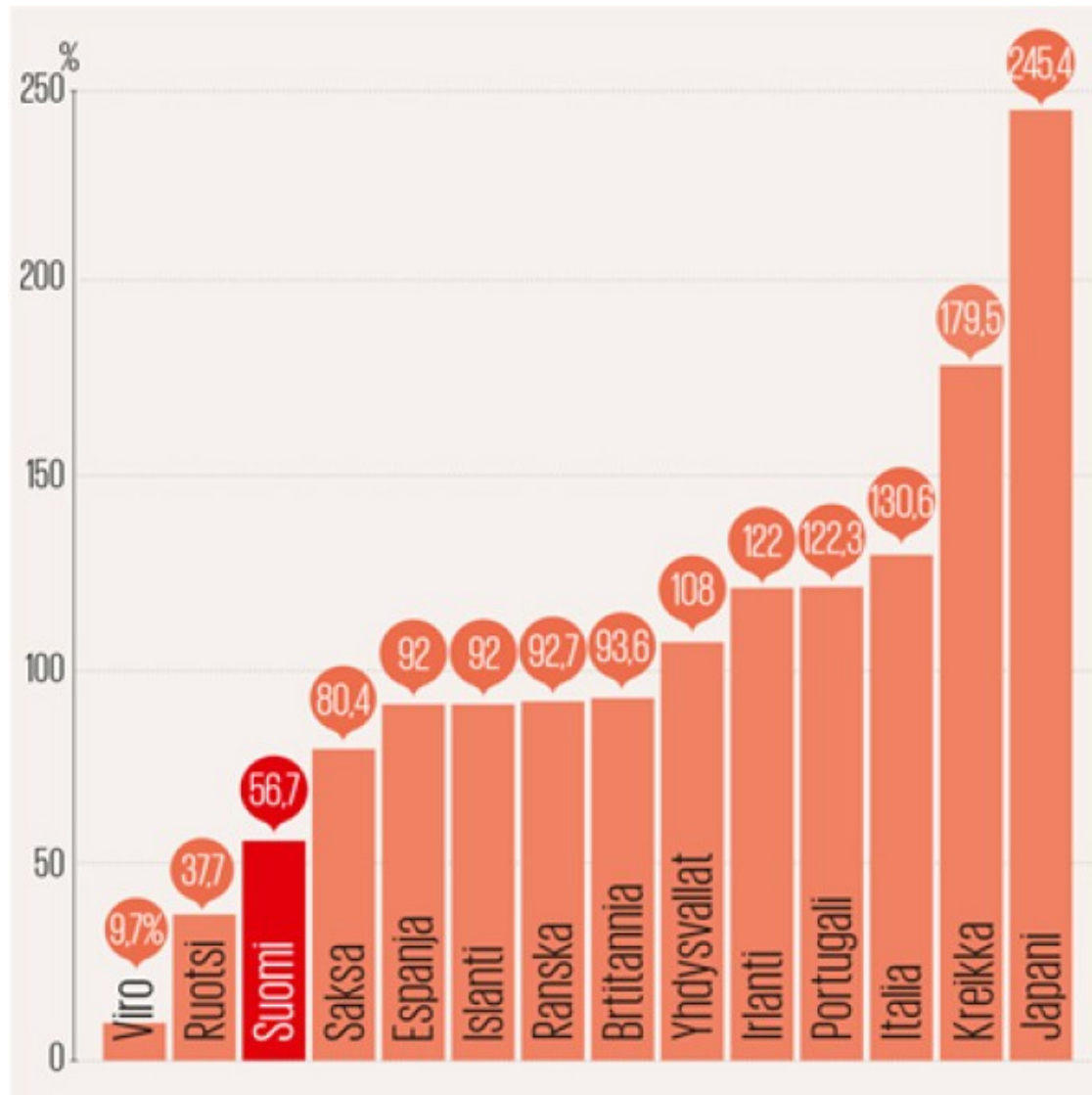
- Tarvitaan perustuslain kunnallista itsehallintoa koskevan säännöksen yksityiskohtaistaminen (paikallisen itsehallinnon peruskirjan kirjaimen ja hengen mukaiseksi, rahoitusperiaatteen kirjaaminen)
- Tarvitaan kuntien järkevää toimintaa haittaavien normien karsinta vapaakuntahengessä
- Valtion perusoikeuksia koskevan vastuunkannon arviointi
- Julkisen vallan ja yksilön välisen vastuunjaon arviointi
- Kuntarakenteen vapaaehtoiselta pohjalta tapahtuvan kehittämisen tukeminen
- Valtion keskus- ja aluehallinnon toimintojen arviointi
- Kunnallishallinnon peruslain (kuntalain) perusuudistus (kaksiportainen kuntajärjestelmä, demokratian vahvistaminen suorien vaikuttamiskeinojen suuntaan, valtuuston vallan vahvistaminen mm. talousarvion yksityiskohtaistamisella ym.)

EU:n alueiden komitean lausunto 2013

- ”Alueiden komitea vastustaa erittäin päättäväisesti sitä, että talous- ja velkakriisistä ja koko Euroopassa tarvittavista säästötoimenpiteistä tulee eräissä jäsenvaltioissa tekosyy, jonka varjolla toimivaltaa keskitetään entistä enemmän, hallintoa hajautetaan ilman tarvittavien varojen osoittamista ja valtiotasoa alempia hallintorakenteita yksinkertaistetaan ja supistetaan tai jopa poistetaan, mikä johtaa lopulta alueellisen ja paikallisen demokratian heikkenemiseen.”

Tiede-lehti helmikuu 2014

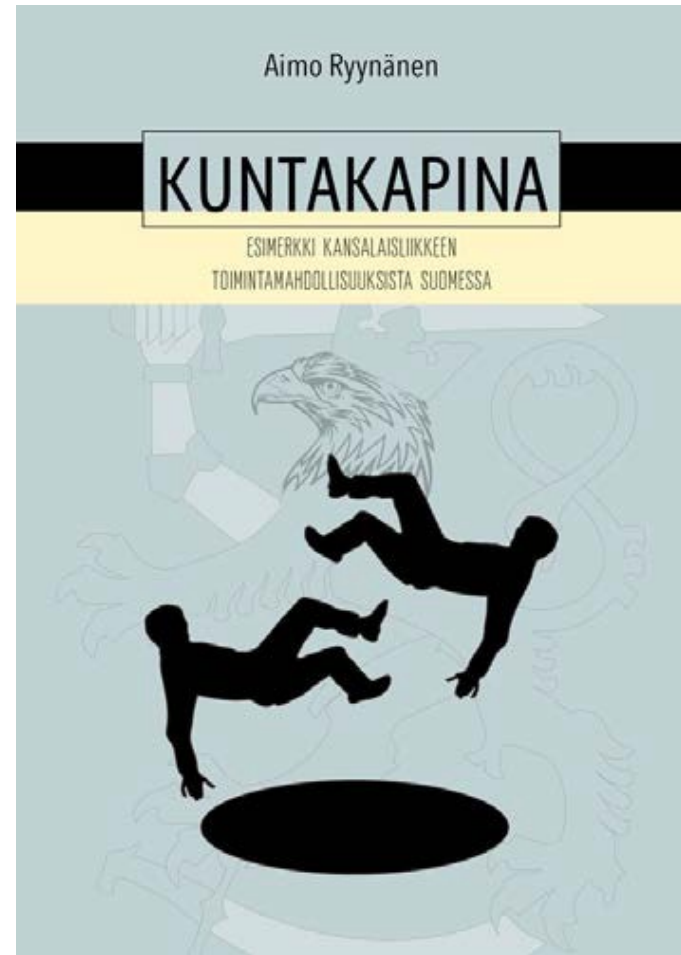
”Suomella on varaa lisävelkaan”



YHTEENVETO

- Tuore SOTE-ratkaisu määrittäi myös kuntarakennehankkeen tuloksen
- Valtiovetoisen kuntarakennemuudistuksen yrityksestä siirrytty vaiheeseen, jossa uudistuksen lopputuloksen ratkaisevat kuntien kannat.

KIITOS MIELENKIINNOSTA - LISÄTIETOA



Tilausyhteystiedot

- Tarjous kunnan poliittista johtamista käsittelevästä kirjasta ”Pormestari”:
<http://www.webstore.unipress.fi/pormestari-p-113.html>
- ”Kuntakapina”:
<http://www.webstore.unipress.fi/kuntakapina-p-288.html>

**Pakkoa vai vapaaehtoisuutta:
kunnan olemassaolon oikeus vastaan valtion
kuntaudistus**

Professori Aimo Rynänen
Paikallispolitiikan seminaari
Lahti 6.4.2014

Esityksen sisältö

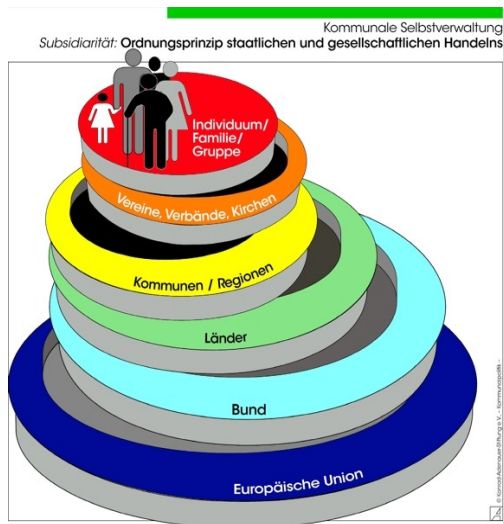
- Suomalainen kunnallishallinto ja sen eurooppalaiset reunaehdot
- Kansanvaltaisuusvaatimus kunnan hallinnon määrittäjänä
- Mistä kunta voi päättää?
- Kunnan asema lainsäätäjän suuntaan
- Pakkoliitoksen mahdollistava lakiesitys
- Kuntauudistuksen eteneminen kuntien vallassa?

EUROOPPALAISIA SUUNTAVIITTOJA



- Subsidiariteetti
- Kansalaisläheisyys
- Regionalismi
- Federalismi
- Oikeusvaltio

SUBSIDIARITEETTI / LÄHEISYYSPERIAATE



- **Euroopan neuvosto:** Paikallisen itsehallinnon peruskirjan 4-artiklan 3. kappale: Julkisista tehtävistä tulee yleensä ensisijaisesti huolehtia kansalaista lähinnä olevien viranomaisten.
- **Euroopan unioni:** Lissabonin sopimuksen 4 artikla

**EUROOPAN NEUVOSTON PAIKALLISEN
ITSEHALLINNON PERUSKIRJA
OIKEUSJÄRJESTYKSEMME OSANA**

- ”Paikallinen itsehallinto tarkoittaa paikallisviranomaisten oikeutta ja kelpoisuutta säännellä ja hoitaa lain nojalla huomattavaa osaa julkisista asioista omalla vastuullaan ja paikallisen väestön etujen mukaisesti.”
- 3 artiklan 1. kappale

ONKO KUNNALLINEN ITSEHALLINTO ENÄÄ VAIN NOSTALGISLEIMAINEN JÄÄNNE?

- Kyetäänkö sillä vastaamaan ajan haasteisiin?
- Desentralisointi on järkevää monien ongelmien hallitsemiseksi; "perustason" voimien herättäminen on ollut menestysresepti vuosisatojen ajan
- Oikeuden harmonisointi on peruuttamaton suunta ja samalla välttämätön monien Euroopan tason ongelmien ollessa samankaltaisia
- Tästä seuraa ihmisten vaatimus yhtenäisistä ratkaisuista
- Siksi monet ongelmat vaativat toimivaltuuksien siirtämistä ylemmälle tasolle

MISTÄ KUNTA VOI ITSENÄISENÄ PÄÄTTÄÄ?

- **Kuntalain 1.3 §**
- **Toiminnastaan, politiikastaan**
- **Omasta edunvalvonnasta**
- **Maankäytön suunnittelusta**
- **Lupajärjestelmästä**
- **Omasta tulopohjasta**
- **Sosiaali- ja terveystalitiikasta**
- **Opetuksesta, kulttuurista**
- **Päivähoidosta**
- **Investoinneista, rakentamisesta**
- **Yleisen toimialan mukaan muustakin**

KANSALAISLÄHTÖISEN KUNNALLISHALLINNON TUNNUSMERKIT

- **Valtuuston vaalissa ei ole käytössä jäykkää listaa, vaan oikeus antaa useampi ääni, mahdollisuus muuttaa listajärjestystä, ei vaalikynnystä**
- **Kunnan johtajaa, pormestaria, ei valitse valtuusto vaan kuntalaiset**
- **Pormestari on hallinnon johtaja ja samalla valtuuston ja sen valiokuntien puheenjohtaja**
- **Kuntalaisilla on mahdollisuus siirtää asiakysymyksiä ratkaistavakseen valtuuston asemesta**
- **Prof. von Arnim: Gemeinde 6/2001**

Paikallisen itsehallinnon peruskirjan täydennys 2011

- Lisäpöytäkirja sisältää määräyksiä yksilön oikeudesta osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan.
- 1. art. 2. kappale: The right to participate in the affairs of a local authority denotes the right to seek to determine or to influence the exercise of a local authority's powers and responsibilities.
- HaVM 1/2011: "Valiokunta toteaa, että perustuslaki, kuntalaki (365/1995) ja monet muut lait antavat yksilölle vähintään sen tasoiset oikeudet ja keinot osallistumiseen kuin lisäpöytäkirjan määräykset edellyttävät. Näin ollen lisäpöytäkirjan hyväksyminen ei vaadi Suomessa lainsäädäntömuutoksia. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että kuntalain uudistustyössä edistetään entisestään kuntalaisten osallistumisoikeuksia."

TALOUDELLINEN EDISTYNEISYYS JA KANSALAISYHTEISKUNTA

- ”Yleisesti voidaan väittää, että ne alueet ja kaupungit, joilla on vahvat osallistuvan yhteiskuntaelämän perinteet, hyvin toimivat poliittiset ja hallinnolliset instituutiot sekä kehittynyt kansalaisyhteiskunta, ovat myös taloudellisesti edistyneimpiä.”
- **EU:n Alueiden komitean julkaisu: Alue- ja paikallisdemokratia Euroopan unionissa, 1999.**

KUNNAN MERKITYS

- "Democracy begins in the towns and villages of Europe. There is no democracy without local democracy."
- Giovanni Di Stasi, Past President of the Congress (Council of Europe)

ITSEHALLINNON HEIKKO SUOJA

- **Ison-Britannian pääministeri maan kuntien edustajille: *"if you are unwilling or unable to work to the modern agenda, then the Government will have to look to other partners to take on your role"*.**
- **Huomautus tästä Euroopan neuvostolta: ks. Recommendation 49 (1998) on the situation of local and regional democracy in the United-Kingdom**

KUNNAN OLEMASSAOLON SUOJA

- Eurooppalaisessa itsehallintokäsityksessä kunnan vahvaa olemassaolon suojaa pidetään yhtenä kunnallisen itsehallinnon perusteisiin kuuluvana elementtinä.
- Vallitsevan oikeustilan suoja
- Euroopan neuvoston suositus Tanskan reformista: muutokset hyväksyttiin perustellen laajalla konsensuksella muutoksen suhteen (164/2005)
- Paikallisen itsehallinnon peruskirjan 5 artiklan tulkinta: sääntelee vain myötävaikuttamista rakenneuudistuksissa; se ei siis anna materiaalista suojaa kunnalle sen alueellisen koskemattomuuden huomioonottamisen puolesta, vaan ottaa sen *lähtökohdaksi*.
- Perustuslakivaliokunta hyväksynyt myös yksittäisen kunnan suojan epäsuorasti edellyttäessään, että tiettyjen lainmuutosten vaikutuksia on arvioitava paitsi kuntakokonaisuuden myös yksittäisen kunnan tasolta (esim. PeVL 41/2002 vp)
- Kollektiivinen, kuntasektorin mitassa näkyvä itsehallinnollisuus on perustuslain 121 §:n kannalta liian pitkälle venytettyä

KUNNAN OLEMASSAOLON SUOJA

- Eurooppalaisessa itsehallintokäsityksessä kunnan vahvaa olemassaolon suojaa pidetään yhtenä kunnallisen itsehallinnon perusteisiin kuuluvana elementtinä.
- Vallitsevan oikeustilan suoja
- Euroopan neuvoston suositus Tanskan reformista: muutokset hyväksyttiin perustellen laajalla konsensuksella muutoksen suhteen (164/2005)
- Paikallisen itsehallinnon peruskirjan 5 artiklan tulkinta: sääntelee vain myötävaikuttamista rakenneuudistuksissa; se ei siis anna materiaalista suojaa kunnalle sen alueellisen koskemattomuuden huomioonottamisen puolesta, vaan ottaa sen *lähtökohdaksi*.
- Perustuslakivaliokunta hyväksynyt myös yksittäisen kunnan suojan epäsuorasti edellyttäessään, että tiettyjen lainmuutosten vaikutuksia on arvioitava paitsi kuntakokonaisuuden myös yksittäisen kunnan tasolta (esim. PeVL 41/2002 vp)
- Kollektiivinen, kuntasektorin mitassa näkyvä itsehallinnollisuus on perustuslain 121 §:n kannalta liian pitkälle venytettyä

Ruotsin perustuslain uudistus: Regeringsformen

- **14 kap. Kommunerna**
- **3 §** En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. *Lag (2010:1408)*.
- Eli kunnallista itsehallintoa ei saa rajoittaa enempää kuin tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen.

”PERÄLAUDAUSTA PUHE PELOTTELUA”



Luonnos HE kuntarakennelain muuttamisesta

- Esityksessä laajennettaisiin valtioneuvoston toimivaltaa päättää kuntien yhdistymisestä viime kädessä vastoin kunnan valtuuston tahtoa
- Koskisi kaupunkiseutuja, joiden työssäkäyntialueella on vähintään 100 000 asukasta (pl. Helsingin seutu)
- Toimivallan laajentaminen koskisi ainoastaan kaupunkiseutuperusteet täyttäviä kuntia.

Valtioneuvoston toimivallan käyttö edellyttää

- Kunta täyttää kaupunkiseutuperusteet
- Kaupunkiseutuperusteet täyttävällä alueella olisi suoritettu erityinen kuntajakoselvitys;
- Erityinen kuntajakoselvittäjä esittäisi kuntien yhdistymistä;
- Valtioneuvosto määräisi toimitettavaksi kunnallisen kansanäänestyksen selvittäjän esittämällä ja kaupunkiseutuperusteet täyttävällä alueella;
- Kuntajakoselvittäjän ehdotusta kannattaisi kunnallisessa kansanäänestyksessä alueen enemmistö;
- Esitys täyttäisi kuntajaon muutoksen yleiset edellytykset sekä muutokseen olisi painavia maankäytön, asumisen, liikenteen toimivuuteen tai taloudelliseen eriytymiseen liittyviä perusteita.

Aikataulu

- Lausuntoaika 31.3.2014
- Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2014
- Menettely toteutetaan ensimmäisen kerran vuonna 2015 siten, että kuntaliitokset voimaan vuoden 2017 alusta
- Mahdollisuus arvioida vaalikausittain
- Kaupunkiseutuperusteet täyttyvät tällä hetkellä 24 kehyskunnassa yhdeksällä kaupunkiseudulla

Pakkoliitoksen mahdollisuus -

PeVL 20/2013 vp

- ”Tällaisessa tilanteessa on otettava erityisesti huomioon, että ns. kriisikunnan osalta tarkoituksena on turvata kunnan asukkaiden perustuslakiin perustuvat oikeudet. Pakkoliitoksen taustalla olevat intressit ovat valiokunnan mielestä tässä tapauksessa niin painavia, että ne oikeuttavat näinkin merkittävän kajoamisen kunnalliseen itsehallintoon.”
- Eli: pakkoliitokset mahdollisia vain yksittäisten kriisikuntien osalta.

UHOSTA REALISMIIN?

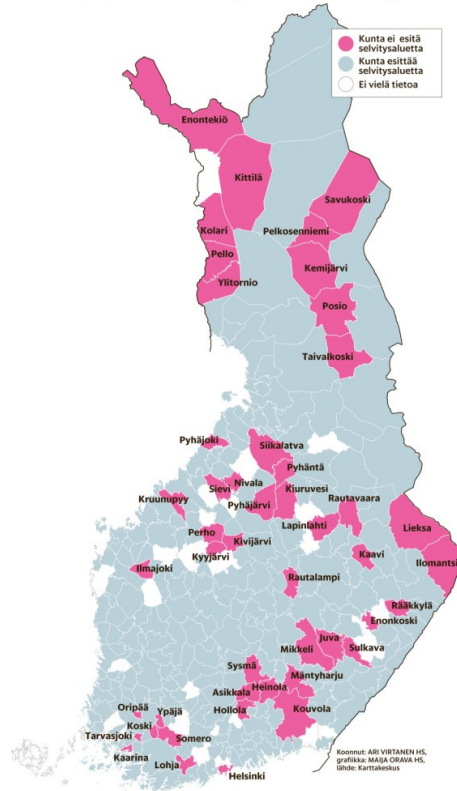
HALLITUSOHJELMA

- ”Hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne.”

MITEN KÄVIKÄÄN?



Lähes 50 kuntaa ei esittänyt mahdollisia liitoskumppaneita



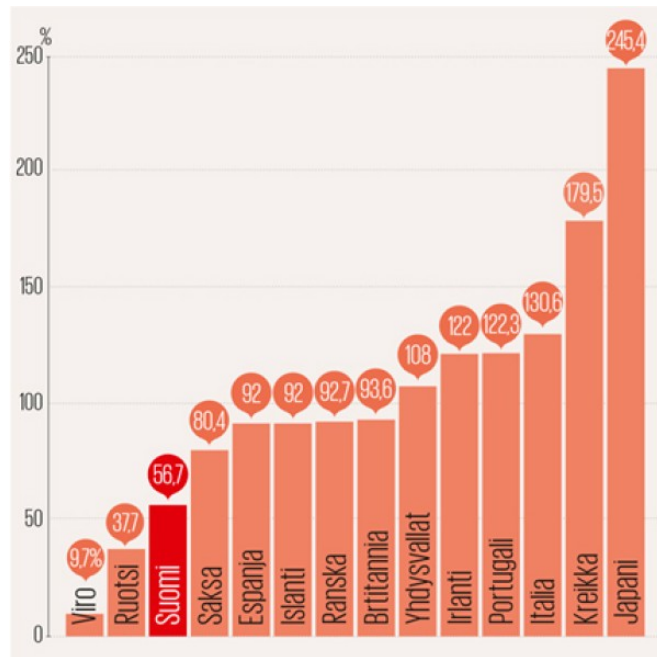
TODELLINEN KUNTAUUDISTUS

- Tarvitaan perustuslain kunnallista itsehallintoa koskevan säännöksen yksityiskohtaistaminen (paikallisen itsehallinnon peruskirjan kirjaimen ja hengen mukaiseksi, rahoitusperiaatteen kirjaaminen)
- Tarvitaan kuntien järkevää toimintaa haittaavien normien karsinta vapaakuntahengessä
- Valtion perusoikeuksia koskevan vastuunkannon arviointi
- Julkisen vallan ja yksilön välisen vastuunjaon arviointi
- Kuntarakenteen vapaaehtoiselta pohjalta tapahtuvan kehittämisen tukeminen
- Valtion keskus- ja aluehallinnon toimintojen arviointi
- Kunnallishallinnon peruslain (kuntalain) perusuudistus (kaksiportainen kuntajärjestelmä, demokratian vahvistaminen suorien vaikuttamiskeinojen suuntaan, valtuuston vallan vahvistaminen mm. talousarvion yksityiskohtaistamisella ym.)

EU:n alueiden komitean lausunto 2013

- ”Alueiden komitea vastustaa erittäin päättäväisesti sitä, että talous- ja velkakriisistä ja koko Euroopassa tarvittavista säästötoimenpiteistä tulee eräissä jäsenvaltioissa tekosyy, jonka varjolla toimivaltaa keskitetään entistä enemmän, hallintoa hajautetaan ilman tarvittavien varojen osoittamista ja valtiotasoa alempia hallintorakenteita yksinkertaistetaan ja supistetaan tai jopa poistetaan, mikä johtaa lopulta alueellisen ja paikallisen demokratian heikkenemiseen.”

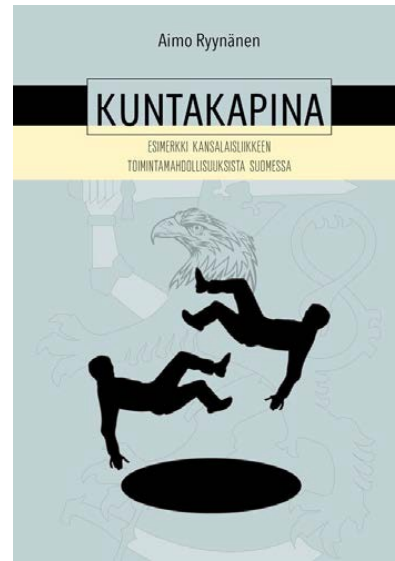
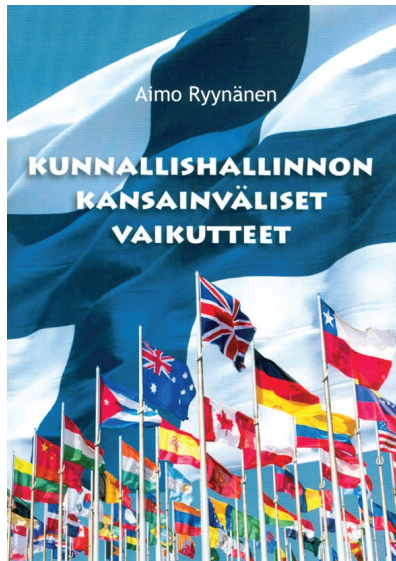
Tiede-lehti helmikuu 2014 "Suomella on varaa lisävelkaan"



YHTEENVETO

- Tuore SOTE-ratkaisu määrittäi myös kuntarakennehankkeen tuloksen
- Valtiovetoisen kuntarakennemuutostuksen yrityksestä siirrytty vaiheeseen, jossa muutostuksen lopputuloksen ratkaisevat kuntien kannat.

KIITOS MIELENKIINNOSTA - LISÄTIETOA



Tilausyhteystiedot

- Tarjous kunnan poliittista johtamista käsittelevästä kirjasta "Pormestari":
<http://www.webstore.unipress.fi/pormestari-p-113.html>
- "Kuntakapina":
<http://www.webstore.unipress.fi/kuntakapina-p-288.html>